

INSTITUTUL NAȚIONAL AL JUSTIȚIEI

*Anexa nr.26
la Hotărârea Consiliului INJ
nr.1/4 din 29.01.2016*

CURRICULUM

la disciplina

„Investigarea infracțiunilor economice”

(candidați la funcții de procurori)

AUTOR:

Morari Viorel,

Procuror, șef al Secției
conducere a urmăririi penale în
organele centrale ale MAI și SV
a Procuraturii Generale

_____ AVIZAT
Șef Direcție instruire și cercetare

CHIȘINĂU, 2016

I. PRELIMINARII

Țările aflate în tranziție se confruntă cu probleme complexe, generate de factori moșteniți de la sistemul social-economic precedent și de instabilitățile instituționale ale perioadei de tranziție. Aceste schimbări se deosebesc de reformele realizate în alte țări, deoarece transformările trebuie să fie sistemice și să schimbe radical temelia instituțiilor stabilite în trecut. În acest sens, evenimentele pe care le-a parcurs Republica Moldova în istoria sa recentă nu prezintă o excepție prin complexitatea și profunzimea lor.

Totodată, intensificarea dezvoltării economice este imposibilă fără fortificarea sistemului de asigurare a ordinii de drept, fără combaterea consecventă și necruțătoare a criminalității, corupției și economiei tenebre. În acest context, este necesar de consolidat capacitatea reprezentanților organelor de drept privind protecția intereselor legitime ale agenților economici și ale statului, inclusiv în sfera reglementării relațiilor patrimoniale, privind combaterea evaziunilor fiscale, contrabandei, precum și altor infracțiuni economice ce au un impact puternic asupra dezvoltării țării.

Prezentul curriculum acordă suficientă atenție nu doar ideii de acumulare a cunoștințelor teoretice, dar și celei de formare a abilităților tipice domeniului de activitate, precum și a capacității de a transfera cunoștințele teoretice și abilitățile practice în situații nestandarde.

În context, curriculumul la disciplina „Investigarea infracțiunilor economice” se prezintă ca un document de politică educațională și, în același timp, drept un instrument juridic ce sintetizează stadiul formării viitorilor procurori în vederea realizării competenței organelor Procuraturii.

Scopul instruirii la disciplina Investigarea infracțiunilor economice a audiențelor rezidă în oferirea posibilității acestora în formarea deprinderilor practice necesare pentru organizarea cu succes a procesului de investigarea infracțiunilor economice ce reprezintă un domeniu distinct și complex atât din punct de vedere a subiecților investigației, cât și a tacticilor, metodelor aplicate la investigarea acestor categorii de infracțiuni în vederea asigurării activității de reprezentare a intereselor generale a societății, apărării ordinii de drept, drepturilor și libertăților cetățenilor.

Instruirea în domeniul nominalizat va scoate în relief valorificarea potențialului fiecărui audient la o gândire analitică și de sinteză necesară pentru planificarea acțiunilor de urmărire penală și măsurilor speciale de investigații în vederea administrării probelor utile și pertinente necesare stabilirii faptului infracțional și a vinovăției atât a persoanelor fizice, cât și juridice în săvârșirea infracțiunilor economice.

II. COMPETENȚE

Prin studiul disciplinei „Investigarea infracțiunilor economice” audientul va obține următoarele competențe:

- să planifice acțiunile de urmărire penală și măsurile speciale de investigații în cadrul investigării infracțiunilor economice.
- să identifice soluții concrete pentru problemele de ordin practic vizînd administrarea probelor utile și pertinente pentru stabilirea faptului infracțional și gradului de vinovăție atât a persoanelor fizice, cât și juridice.
- să formuleze întrebări față de specialiștii din cadrul altor organe abilitate cu funcții de control în vederea administrării probelor în cadrul investigării infracțiunilor economice.
- să formeze deprinderi de direcționare și organizare a activității organelor de control, în cazul investigării infracțiunilor economice, pentru analiza și sinteza ulterioară a rezultatelor obținute și planificarea acțiunilor de urmărire penală sau măsurilor speciale de investigații ce se impun.

- să identifice tactica și metodică necesară a fi aplicată în cazul diferitor categorii de infracțiuni economice pentru realizarea scopului legilor penale și procesual-penale.

III. PRINCIPALELE OBIECTIVE

La sfârșitul studiului disciplinei „Investigarea infracțiunilor economice” audientul va fi capabil să:

- definească noțiunea de infracțiuni economice, să sesizeze importanța combaterii acestora și să constate diferența de alte tipuri de infracțiuni.
- cunoașterea specificului activității economico-financiare.
- formeze deprinderi practice de planificare a acțiunilor de urmărire penală și măsuri speciale de investigații în cadrul investigării infracțiunilor economice;
- formeze deprinderi practice de interacțiune în cadrul investigării infracțiunilor economice cu alți reprezentanți ai organelor de control pentru administrarea probelor utile și pertinente.
- formeze deprinderi practice de conducere a urmăririi penale în cazul infracțiunilor economice.
- formeze capacități de transfer al cunoștințelor teoretice și al abilităților practice în situații atipice, soluționarea situațiilor dificile, rezolvarea unor sarcini cu un grad sporit de complexitate în cazul investigării infracțiunilor economice.

IV. ADMINISTRAREA DISCIPLINEI

Denumirea disciplinei	Formator	Semestrul	Total ore	Ore curs	Ore practice	Evaluarea
Investigarea infracțiunilor economice	Morari Viorel	II	22	4	18	Colocviu

V. TEMATICA ȘI REPARTIZAREA ORIENTATIVĂ A ORELOR

Nr. d/o	TEMATICA	Ore curs	Ore practice
1.	Infracțiunile economice. Noțiuni introductive. Probleme și provocări în cadrul investigării infracțiunilor economice	1	2
2.	Planificarea acțiunilor de urmărire penală și măsurilor speciale de investigații în cadrul investigării infracțiunilor economice	1	4
3.	Specificul investigării infracțiunilor de evaziune fiscală	1	4
4.	Specificul investigării infracțiunilor din domeniul financiar-bancar	1	4
5.	Specificul investigării infracțiunilor de contrabandă. Diferența dintre contrabandă și eschivarea de la achitarea plăților vamale	0	2
6.	Specificul investigării altor infracțiuni economice	0	2
TOTAL		4	18

<ul style="list-style-type: none"> - Planificarea acțiunilor de urmărire penală și măsuri speciale de investigații în cazul altor infracțiuni economice. 	<p>Tablă flipchart</p>	<p>Examinarea dosarelor. Întocmirea proiectelor actelor de procedură penală și măsuri speciale de investigații.</p>
---	------------------------	---

VII. EVALUAREA

A. Evaluarea continuă se va realiza prin:

- participarea audienților în cadrul activităților practice (răspunsuri orale, participare la dezbateri, prezentări de rapoarte/comunicări/ informații).
- probe scrise: două testări obligatorii care vor conține sarcini de mai multe niveluri cu: obiective de cunoștințe, obiective de capacități și obiective de competențe profesionale și atitudini;
- redactarea actelor judecătorești în baza subiectelor studiate.

B. Evaluarea finală se va efectua în formă de colocviu după finalizarea cursului prin testare scrisă, care va combina un subiect teoretic și unul practic (ex.întocmirea proiectului actului privind efectuarea acțiunii de urmărire penală sau măsurii speciale de investigații, soluționarea unei spețe).

Mostră ale subiectelor de evaluare:

Tema „*Actele de reacționare ale procurorului*”.

1. Definiți și enumerați infracțiunile economice;
2. Identificați diferența în cazul compențelor de infracțiuni de contrabandă și eschivarea de la achitarea plăților vamale.
3. Întocmiți procesul-verbal privind depunerea denunțului referitor la săvârșirea infracțiunii de evaziune fiscală a persoanei fizice.

VIII. BIBLIOGRAFIE

Acte legislative și normative:

1. Constituția Republicii Moldova.
2. Codul penal, adoptat prin Legea nr.985 din 18.04.2002.
3. Codul procedură penală, adoptat prin Legea nr.122 din 14.03.2003.
4. Codul fiscal, adoptat prin Legea nr.1163 din 24.04.1997.
5. Codul civil, adoptat prin Legea nr.1107 din 06.06.2002.
6. Codul procedură civilă, adoptat prin Legea nr.225 din 30.05.2003.
7. Codul muncii, adoptat prin Legea nr.154 din 28.03.2003.
8. Codul vamal, adoptat prin Legea nr.1149- XIV din 20.07.2000 cu modificările ulterioare.
9. Codul contravențional, adoptat la 24.10.2008.
10. Legea cu privire la tariful vamal, nr.1380 din 20.11.1997;
11. Legea cu privire la Procuratură, nr.294-XVI din 25.12.2008.
12. Legea cu privire la întreprinderea de stat, nr. 146 din 16.06.1994.
13. Legea cu privire la Societățile pe Acțiuni, nr. 1134 din 02.04.1997.

14. Hotărîrea Guvernului pentru aprobarea Regulilor de expunere spre vânzare la Bursa Universală de Mărfuri a Moldovei a bunurilor sechestrate în scopul stingerii obligațiilor fiscale, a bunurilor confiscate, fără stăpîn, sechestrate ușor alterabile sau cu termen de păstrare limitat, a corpurilor delictive și a bunurilor trecute în posesia statului cu drept de succesiune, nr.332 din 02.04.2004.
15. Hotărîrea Guvernului privind activitatea serviciului de colectare a impozitelor și taxelor locale din cadrul primăriei, nr.998 din 20.08.2003.
16. Hotărîrea Guvernului privind aprobarea structurii organizatorice a Serviciului Fiscal de Stat și abrogarea unor hotărîri ale Guvernului Republicii Moldova, nr.786 din 30.06.2003.
17. Hotărîrea Guvernului cu privire la reglementarea activității organelor Serviciului Fiscal de Stat, nr.1736 din 31.12.2003.
18. Hotărîrea Guvernului cu privire la aprobarea noii componente nominale a Comisiei republicane permanente pentru organizarea expertizei, evaluării și comercializării bunurilor sechestrate, nr.161 din 19.02.2004.

Literatură didactică și științifică:

1. Nicolae Vaduva, "Criminalistica. Curs de tactica si metodica", Editura Universitara, Craiova, 2002.
2. Aurel Ciopraga, "Evaluarea probei testimoniale in procesul penal", Editura Junimea, Iasi 1979.
3. Emilian Stancu, "Criminalistica", vol.I, Tehnica criminalistică, Tipografia Universității București, 1981.
4. Emilian Stancu, "Tratat de Criminalistică" - ediția a 2-a revăzută și adăugită, 704 pagini, Editura "Universul Juridic", București, 2002.
5. Dan Drosu-saguna - "Drept financiar si fiscal - tratat -", Editura Eminescu, Bucuresti, 2000.
6. Teză de doctorat „Protecția penală a sistemului financiar-bancar împotriva infracțiunii de spălare a banilor”, doctorand Petre Silvia, Universitatea „Nicolae Titulescu”, Facultatea Drept, București, 2010.